

**Postanowienie z dnia 9 listopada 1995 r.
III ARN 49/95**

Przepis art. 63 ustawy z dnia 2 lipca 1984 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 105, poz. 509) nie dotyczy postępowania sądowoadministracyjnego. Skarga na ostateczną decyzję administracyjną, wydaną przed wejściem w życie tej ustawy podlega rozpatrzeniu przez Naczelny Sąd Administracyjny.

Przewodniczący SSN: Walery Masewicz, Sędziowie SN: Adam Józefowicz (sprawozdawca), Jerzy Kwaśniewski, Janusz Łętowski, Andrzej Wróbel

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Włodzimierza Skoniecznego, po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 1995 r. sprawy ze skargi Jana i Agaty małż. K. na decyzję Kolegium Odwoławczego przy Sejmiku Samorządowym Województwa S. z dnia 6 czerwca 1994 r. [...] w przedmiocie opróżnienia lokalu i przydzielenia pomieszczenia zastępczego, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodek Zamiejscowy w Białymstoku z dnia 15 lutego 1995 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania

U z a s a d n i e n i e

Decyzją z dnia 26 kwietnia 1994 r. [...] wydaną z upoważnienia Burmistrza Miasta G. odmówiono przydzielenia Janowi i Agacie małż. K. lokalu mieszkalnego [...], położonego w G. przy ul. P. W uzasadnieniu decyzji podano powołując się na rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 lipca 1988 r. w sprawie zasad i trybu zaspokajania potrzeb mieszkaniowych (Dz. U. Nr 27, poz. 187 ze zm.), że przydziały lokali mieszkalnych i pomieszczeń zastępczych mogą nastąpić wyłącznie na rzecz osób umieszczonych na ostatecznych listach przydziału mieszkań. Wnioskodawcy nie są umieszczeni na liście przydziałów. Dlatego wniosek ich został przekazany Społecznej Komisji Mieszkaniowej, która zaopiniowała go negatywnie z powodu niezrealizowania przydziałów mieszkań osobom zamieszczonym na listach z lat 1991, 1992 i 1993, dotyczących 73 rodzin. Z uwagi na brak nowego budownictwa komunalnego Burmistrz Miasta G. nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb wszystkich osób nawet lokalami zwalnianymi w trybie tzw. odzysku. Kolegium Odwoławcze przy Sejmiku Samorządowym Województwa S. decyzją z dnia 6 czerwca 1994 r., [...] po rozpatrzeniu odwołania Agaty i Jana małż. K. utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję dzieląc motywy organu I instancji.

Powyższe decyzje były wydane po wcześniejszej decyzji Burmistrza Miasta G. z dnia 15 lutego 1994 r. [...], w której przydzielono na czas nieokreślony Janowi K. pomieszczenie zastępcze [...] w budynku położonym w G. przy ul. K., składające się z 1

pokoju, kuchni i wc o powierzchni mieszkalnej 23,52 m² i użytkowej 35,16 m², wyposażone w instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną, gazową i piec. Jednocześnie stwierdzono w decyzji, że do zamieszkania w pomieszczeniu zastępczym uprawnione są oprócz głównego najemcy, jego żona Agata i córka Agnieszka, urodzona w 1990 r. Ponadto w decyzji zobowiązano Jana K. wraz z osobami reprezentującymi go do opróżnienia lokalu [...] w budynku przy ul. P. w G. i przekwaterowania się do pomieszczenia zastępczego, wymienionego wyżej w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się decyzji.

W uzasadnieniu tej decyzji stwierdzono, że 6 lipca 1993 r. Burmistrz Miasta G. cofnął Marianowi B. uprawnienie do lokalu [...] przy ul. P. 4, jako głównemu lokatorowi, który 1 stycznia 1991 r. podnajął bez zgody Burmistrza Miasta ten lokal Agacie i Janowi małż. K. i opuścił lokal. Jednakże podnajemcy pozostali w tym lokalu mieszkalnym i nie przyjęli wymagającego remontu pomieszczenia zastępczego przy ul. W. w G., przyznanego im uprzednio decyzją z dnia 22 listopada 1993 r., która została uchylona decyzją Sejmiku Samorządowego Województwa S. z dnia 18 stycznia 1994 r. na skutek odwołania Jana K. W związku z tym Burmistrz Miasta G. przydzielił wnioskodawcy pomieszczenie zastępcze przy ul. K.

W dniu 10 lutego 1994 r. Jan K. dostarczył decyzję z tego dnia, w sprawie przyznania uprawnienia do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej jego córce. Powołując się na przepis art. 7 pkt 4 Prawa lokalowego Burmistrz stwierdził, że przy przydziale pomieszczeń zastępczych nie stosuje się norm zatrudnienia od 7-10 m² na osobę oraz uprawnień do dodatkowej powierzchni mieszkalnej.

Kolegium Odwoławcze przy Sejmiku Samorządowym Województwa S. decyzją z dnia 6 czerwca 1994 r. [...] utrzymało w mocy powyższą decyzję, znajdującą oparcie w przepisie art. 47 ust. 2 Prawa lokalowego zobowiązującym organ do spraw lokalowych do orzeczenia o przekwaterowaniu wnioskodawcy do lokalu zastępczego, który nadaje się do zamieszkania i spełnia warunki, określone art. 7 Prawa lokalowego w tym zapewnia co najmniej 5 m² na jedną osobę. Lokal przy ul. P. nie może być przydzielony wnioskodawcy spoza listy przydziałów mieszkań wobec nie zrealizowania przydziałów z listy osób zakwalifikowanych w latach 1991-1993 r.

Skargę na wymienione wyżej decyzje ostateczne Kolegium Odwoławczego przy Sejmiku Samorządowym Województwa S. z dnia 6 czerwca 1994 r. wnieśli Jan i Agata małż. K.

Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy w Białymstoku postanowieniem z dnia 15 lutego 1995 r., [...] umorzył postępowanie w sprawie na podstawie art. 211 k.p.a. w związku z art. 355 § 1 k.p.c. W uzasadnieniu postanowienia NSA stwierdził, że z dniem 12 listopada 1994 r. weszła w życie ustawa z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 105, poz. 509), w której art. 67 ust. 2, 3 i 4 uchylił ustawę z dnia 10 kwietnia 1974 r. - Prawo lokalowe (Dz. U. z 1987 r., Nr 30, poz. 165 ze zm.) [...]. Tym samym został zniesiony szczególny tryb najmu lokali mieszkalnych, co oznacza, że obecnie organ administracyjny nie wydaje już decyzji o przydziale lokalu, o przekwaterowaniu do pomieszczenia zastępczego i przydziale takiego pomieszczenia. Powołując się na art. 63 wymienionej ustawy z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali i dodatkach mieszkaniowych, NSA uznał za zbędne badanie legalności zaskarżonych decyzji, ponieważ przepis ten stanowi, iż postępowanie administracyjne wszczęte na podstawie ustawy - Prawo lokalowe i nie

zakończony do dnia wejścia w życie ustawy decyzją ostateczną podlega umorzeniu. Wyjątek dotyczy postępowania wszczętego na podstawie przepisów o wznowieniu i o stwierdzeniu nieważności decyzji. W tym stanie prawnym - zdaniem NSA - nie zachodziła potrzeba rozpoznawania skargi, bowiem nawet w przypadku jej uwzględnienia i uchylenia decyzji (czego domagają się skarżący) doprowadziłoby to do umorzenia postępowania w sprawie przez organ administracyjny.

Powyższe postanowienie zaskarżył Minister Sprawiedliwości, zarzucając w rewizji nadzwyczajnej rażące naruszenie art. 211 k.p.a. w związku z art. 355 § 1 k.p.c. oraz art. 63 ustawy z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 105, poz. 509). Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna jest uzasadniona, gdyż zaskarżony postanowienie został wydany z rażącym naruszeniem przepisów prawa, wymienionych w jej zarzutach. Stosownie bowiem do art. 63 ustawy z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 105, poz. 509), postępowanie administracyjne wszczęte na podstawie ustaw wymienionych w art. 67 ust. 1 i 2 tej ustawy (to jest ustawy z dnia 22 kwietnia 1959 r. o remontach i odbudowie oraz o wykańczaniu budowy, i nadbudowie budynków; jednolity tekst: Dz. U. z 1968 r., Nr 36, poz. 249 ze zm., a także ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. - Prawo lokalowe, jednolity tekst: Dz. U. z 1987 r., Nr 30, poz. 165 ze zm.) i nie zakończony do dnia wejścia w życie ustawy decyzją ostateczną podlega umorzeniu. W niniejszej sprawie postępowanie administracyjne zostało zakończone przed wejściem w życie ustawy (to jest przed 12 listopada 1994 r.) decyzją ostateczną organu odwoławczego, od której wniesiono skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Przepis art. 63 cytowanej wyżej ustawy o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych nie odnosi się do postępowania sądowoadministracyjnego. Skarga na ostateczną decyzję administracyjną, wydaną przed wejściem w życie tej ustawy podlega rozpatrzeniu przez Naczelnego Sądu Administracyjnego. Brak jest podstaw do uznania zbędności postępowania sądowoadministracyjnego i jego umorzenia na zasadzie art. 355 § 1 k.p.c. w związku z art. 211 k.p.a. Naczelnego Sądu Administracyjnego powinien zatem zbadać zgodność zaskarżonej decyzji z prawem, jakie obowiązywało w dniu wydania decyzji. W związku z powyższym nie można zgodzić się z poglądem NSA wyrażonym w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, że "w tym stanie prawnym nie zachodzi potrzeba rozpoznania skarg, bowiem nawet w przypadku ich uwzględnienia, uchylenie decyzji (czego domagają się skarżący) doprowadziłoby jedynie do umorzenia postępowania w sprawie przez organ administracyjny". Nie zwrócił jednak NSA uwagi na to, że skutek nierozpoznania skarg i niezbadania zgodności z prawem zaskarżonych decyzji nastąpi ich uprawomocnienie się i wykonanie z pominięciem kontroli sądowoadministracyjnej. W konsekwencji prowadzi to pozbawienia strony prawa do rozpoznania jej sprawy przez niezawisły Sąd. Ten błędny pogląd NSA nie może być zaakceptowany, bowiem doprowadził on do uznania zbędności postępowania sądowoadministracyjnego, obejmującego badanie legalności ostatecznej decyzji administracyjnej oraz do bez-

podstawnego zastosowania art. 355 § 1 k.p.c. w związku z art. 211 k.p.a. w stanie prawnym, który nie pozwalał NSA uchylić się od rozpoznania skargi i zbadania zgodności z prawem zaskarżonych decyzji ostatecznych.

Mając to na uwadze Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że należało uwzględnić rewizję nadzwyczajną i na zasadzie art. 422 § 2 k.p.c. w związku z art. 211 k.p.a. orzec, jak w sentencji.

=====